

Onderwerp Pre-advies initiatiefvoorstel aanpak drugsgebruik en -criminaliteit
ter bespreking
Steller Nicole Noordhof

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	06 21699106	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	624981-2022
Datum	21-12-2022	Uw brief van	28-10-2022	Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

De CDA-fractie heeft op 28 oktober 2022 het initiatiefvoorstel ‘aanpak drugsgebruik en -criminaliteit’ ingediend. De aanleiding voor het initiatiefvoorstel zijn de resultaten van het recent opgeleverde rioolwateronderzoek. Deze laten zien dat Groningen een grote afzetmarkt is voor de (ver)koop van drugs. De afgelopen jaren hebben we drugsgebruik en drugscriminaliteit zien groeien binnen onze gemeente.

In dit initiatiefvoorstel komt de CDA-fractie met drie sporen om de normalisering van drugsgebruik en drugscriminaliteit in onze gemeente tegen te gaan:

- Een eervolle uitweg
- Uitwijkbeleid
- Intensiveren van drugscontrole

De resultaten van het rioolwateronderzoek bevestigen een aantal conclusies die zijn getrokken in het rapport ‘Groningse Praktijken’ van Tops en van der Torre. We blijven samen scherp op de ellende die gepaard gaat met de productie, handel en het gebruik van drugs. Tegelijkertijd zien we dat het op dit moment moeilijk is om de gegevens uit het onderzoek kwalitatief te duiden.

Vanuit de gemeentelijke organisatie, in samenwerking met onze ketenpartners, worden op zowel preventief als repressief vlak reeds verschillende acties ingezet om het gebruik en de handel van drugs te bestrijden. In onze preventieve aanpak zijn Verslavingszorg Noord Nederland (VNN), de GGD Groningen en WIJ Groningen onze voornaamste partners. Als het gaat om preventie voor drugsgebruik hebben deze partijen een signalerende, faciliterende en informerende functie. De partijen werken vraaggericht en richten zich wat betreft middelengebruik met name op jongeren en jongvolwassenen. Zo heeft de preventieve inzet

Volgvel 1

van VNN als doel gezondheidsschade voor verschillende doelgroepen zoals kinderen, jeugd, ouders/opvoeders zoveel mogelijk te beperken.

Vaak hebben (uitgaans)drugs, alcohol en tabak ook een onderlinge samenhang. Onderzoek en praktijk laten zien dat een aanpak van drugsgebruik alleen effectief is wanneer het zich richt op middelengebruik (dus ook alcohol en tabak) in de volle breedte, waarbij de inzet bestaat uit zowel preventieve interventies als handhavingsmaatregelen.

Op dit moment werken we aan een voorstel voor een integrale aanpak voor preventie van middelengebruik. We onderzoeken de mogelijkheid om jongeren hierbij te betrekken. In het voorjaar van 2023 informeren wij uw raad hierover. Tot slot zijn we als college realistisch: we weten ook hoe ingewikkeld het is om op dit onderwerp preventief echt iets te bereiken. In dit pre-advies reageren we op de drie sporen in het initiatiefvoorstel van de CDA-fractie.

Een eervolle uitweg

In het voorstel wordt gewezen op het belang om actief een helpende hand te bieden aan mensen die de stap uit het criminele milieu willen zetten. Daartoe wordt voorgesteld om, naar Amsterdams voorbeeld, een Uitwegteam op te zetten. Het voorstel is tevens om van jongeren die geen hulp accepteren van een uitwegteam een focuspunt te maken binnen onze toekomstige Top X-aanpak.

We delen het standpunt dat het van belang is om begeleiding en ondersteuning te bieden aan jongeren die er blijk van geven dat ze uit het criminele milieu willen stappen. Hierover hebben wij informatie ingewonnen bij het Actiecentrum Veiligheid en Zorg Amsterdam-Amstelland. De eervolle uitweg is een intensieve interventie. Momenteel is Amsterdam bezig met een eerste evaluatie van dit project.

In het kader van het langjarige programma Preventie met Gezag hebben we eind september een projectplan ingediend bij het ministerie van Justitie en Veiligheid^[1]. Dit projectplan bevat meerdere interventies die, als onderdeel van de op te zetten repressieve aanpak, gericht zijn op het bieden van begeleiding en ondersteuning in de richting van gedragsverandering. Als voorbeeld noemen we de methodiek “Straatkracht” van de jeugdreclassering. Dit is een intensieve jeugdreclasseringsvariant die door de (jeugd)strafrechter kan worden opgelegd om jongeren te laten weg bewegen van een (georganiseerde) criminele en gewelddadige context, naar een veiliger leven met een positieve, toekomstgerichte insteek. Daarnaast bevat het projectplan een voorstel voor de preventieve inzet van (jeugd)reclassering, waarbij de kennis en ondersteuning van de (jeugd)reclassering wordt ingezet nog voordat sprake is van een strafrechtelijk kader.

Onder de noemer van Preventie met Gezag worden dus meerdere interventies ontplooid die op een vergelijkbare wijze de gewenste ondersteuning en begeleiding bieden. Een bijkomende, nieuwe interventie achten wij in dit stadium niet wenselijk, mede omdat de evaluatie van de interventie Uitwegteam in Amsterdam nog gaande is.

Begin januari 2023 wordt een start gemaakt met het opzetten van een ‘repressieve aanpak harde kern’ (ook ‘Top X-aanpak’ genoemd). Deze aanpak is voornamelijk repressief van aard. Dit betekent dat jongeren die onverminderd doorgaan met hun criminele activiteiten en niet de intentie tot gedragsverandering tonen, waar mogelijk en consequent strafrechtelijk worden aangepakt. De aanpak impliceert dat steeds getracht zal worden de jongeren ertoe te bewegen om te stoppen met hun criminele activiteiten. Daartoe wordt jongeren continue begeleiding en ondersteuning geboden. Wij delen het standpunt dat het van belang is deze begeleiding en

---

^[1] Dit programma is gericht op het voorkomen van jonge aanwas in het criminele circuit door het inzetten van een breed pakket aan preventieve en repressieve maatregelen. Het kabinet heeft hiervoor structurele middelen vrijgemaakt. Wij hebben u hier onlangs schriftelijk over geïnformeerd.

Volgvel 2

ondersteuning te (blijven) bieden, omdat het in veel gevallen niet eenvoudig is uit het criminele milieu te stappen. Hierbij is het bieden van perspectief aan de jongere een belangrijk element. Wij kunnen ons vinden in het voorstel om binnen de op te zetten ‘repressieve aanpak harde kern’ de focus te leggen op overlast gevende jongeren die de hen aangeboden hulp en ondersteuning blijven weigeren. Deze lijn past in de aanpak die wij voor ogen hebben

Tot slot zijn wij voornemens aan Bureau Beke opdracht te verstrekken tot het maken van een analyse op ‘criminele samenwerkingsverbanden’ of ‘bovenliggende criminele netwerken’. Middels deze analyse verwachten we een beter beeld te krijgen van de (grote) criminelen in onze gemeente en de groep(en) die daaronder zitten, om daar vervolgens een integraal plan op te maken. Het betreft hier met name personen die direct of indirect geld verdienen aan drugshandel en daarmee verantwoordelijk zijn voor de onveiligheid en overlast die gepaard gaat met deze handel in drugs. Uit de analyse zal moeten blijken om wie het gaat en hoe het netwerk eruit ziet. In eerste instantie zullen we starten in de noordelijke wijken, maar het is aannemelijk dat de criminele verbanden zich uitstrekken tot buiten de gemeentegrens.

Uitwijkbeleid

De CDA-fractie verzoekt ons om gestalte te geven aan een uitwijkbeleid voor coffeeshops, waarmee die op termijn uit de binnenstad en buiten het gangbare straatbeeld kunnen worden gebracht. Daarnaast vraagt de CDA-fractie ons te onderzoeken in hoeverre – en op welke manieren – instrumenten zoals ‘het bestemmingsbeleid’, de voorwaarden voor het verlenen van exploitatievergunningen en het vestigen van voorkeursrechten op bedrijfspanden kunnen worden aangepast en/of ingezet; om de locaties van coffeeshops op termijn te verplaatsen naar locaties buiten het gangbare straatbeeld.

De meeste coffeeshops zijn al tientallen jaren op dezelfde locatie gevestigd en bevinden zich in ons gangbare straatbeeld. Dit betekent overigens niet dat coffeeshops altijd herkenbaar zijn voor de onbekende voorbijganger. Zij moeten zich houden aan strikte eisen¹ waarmee aan de buitenzijde niet expliciet zichtbaar is dat er hennep en hasjiesj worden verkocht. Verder gelden er vestigingseisen waardoor een coffeeshop zich niet op iedere locatie kan vestigen. Een coffeeshop mag bijvoorbeeld niet in een woonwijk gevestigd zijn en er geldt een afstandscriterium tot scholen (minimaal 100 meter tot een basisschool, school voor voortgezet onderwijs of MBO).

Wanneer coffeeshops uit moeten wijken, bijvoorbeeld naar bedrijventerreinen, spelen er nieuwe risico’s voor de openbare orde. Bedrijventerreinen zijn een aantrekkelijke omgeving voor (georganiseerde) criminaliteit omdat er weinig toezicht en controle is. Dit betekent dat we kunnen spreken van een ondermijningsrisico wanneer coffeeshops zich hier vestigen. Wij zien dan ook geen aanleiding om coffeeshops uit het centrum te weren.

Daarbij bevindt de gemeente Groningen zich in de voorbereidingsfase van het experiment gesloten coffeeshopketen. Met dit experiment wordt onderzocht of de keten gereguleerd kan worden en wat de effecten daarvan zijn op criminaliteit, overlast, veiligheid en gezondheid. Het uitwijken van coffeeshops naar andere locaties strookt niet met onze deelname aan dit experiment.

Intensiveren van drugscontrole

De CDA-fractie verzoekt ons om de mogelijkheden en de kosten van de inzet van voldoende drugshonden op festivals waar een reële verdenking bestaat dat een groot deel van de bezoekers drugs zal gebruiken in kaart te brengen en de gemeenteraad hierover te informeren.

---

¹ Een coffeeshop moet zich houden aan strikte eisen (AHOJGI criteria) en de A staat voor een verbod op affichering.

Volgvel 3

De inzet van drugshonden bij evenementen en festivals is een bevoegdheid van de politie. Onze Boa's en toezichthouders zijn niet bevoegd te handhaven op basis van de Opiumwet. Wel zijn in de evenementenvergunning voorschriften opgenomen betreffende het toezicht op het (voorkomen van) gebruik en verkoop van drugs. Het Trimbos-instituut plaatst een aantal kanttekeningen bij de inzet van drugshonden². Zo vergt dit veel capaciteit van de politie en zien we dat bezoekers hun gedrag niet aanpassen. De kans bestaat dat bezoekers in één keer een hogere dosis drugs buiten het evenemententerrein tot zich nemen, dat kan leiden tot gezondheidsincidenten. Ook blijkt dat een repressieve toegangscontrole, waar drugshonden deel van kunnen uitmaken, de sfeer van het evenement vaak niet ten goede komt.

Wij zien momenteel dat er ontwikkelingen zijn op het gebied van drugscontroles. Zo bereidt het Trimbos-instituut een nieuwe handreiking over drugsgebruik voor. Wij stellen voor hierover met uw raad in gesprek te gaan zodra deze handreiking beschikbaar is.

Tot slot stellen wij voor om in het voorjaar van 2023 een expertsessie met regionale (zorg)instanties te organiseren voor uw raad, om de resultaten van het rioolwateronderzoek kwalitatief beter te kunnen duiden.

Wij vertrouwen erop dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

---

² <https://www.trimbos.nl/docs/b8d6d3a6-0883-48fb-a7fc-52572d91cdf0.pdf>